

3 (Sem-6/CBCS) POL HE 1

2025

POLITICAL SCIENCE

(Honours Elective)

Paper : POL-HE-6016

(Human Rights in India)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following as directed : $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) Cite an example from the Vedas which reflects the existence of Human Rights during that period.

বেদৰ পৰা এটা উদাহৰণ দিয়া, যিটোৰে সেই সময়ত মানৱ অধিকাৰৰ অগ্রিম প্ৰতিফলিত কৰে।

(b) Which Article of the Constitution of India abolishes untouchability?

ভাৰতৰ সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদে অস্পৰ্শ্যতাৰ বিলোপসাধন কৰিছে ?

(2)

(c) When was the National Commission for Women established?

‘বন্ধীয় মহিলা আয়োগ’ কেতিয়া গঠন কৰা হৈছিল ?

(d) What is the tenure of the office of a member of the National Human Rights Commission of India?

ভাৰতৰ বন্ধীয় মানৱ অধিকাৰ আয়োগৰ সদস্যৰ কাৰ্যকাল কিমান ?

(e) What is the full form of NSCN?

NSCN-ৰ সম্পূৰ্ণ কপটো কি ?

(f) Assam Human Rights Commission was constituted in the year

অসম মানৱ অধিকাৰ আয়োগ গঠন কৰা হৈছিল

(i) 1994

১৯৯৪ চনত

(ii) 1995

১৯৯৫ চনত

(iii) 1996

১৯৯৬ চনত

(iv) 1998

১৯৯৮ চনত

(Choose the correct option)

(শুন্দি বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

A25/588

(Continued)

(3)

(g) In which year was the Narmada Water Disputes Tribunal constituted?

নৰ্মদা জল-বিবাদ ন্যায়াধিকৰণ কোন চনত গঠন কৰা হৈছিল ?

(h) Mention one religious minority group in India.

ভাৰতৰ এটা ধৰ্মীয় সংখ্যালঘু গোট উল্লেখ কৰা ।

(i) Sunderlal Bahuguna was a leader of the Chipko Movement.

(Write Yes or No)

সুন্দৰলাল বহুগণ চিপকো আন্দোলনৰ এজন নেতা আছিল ।

(হ্য বা নহ্য লিখা)

(j) Which Article of the Indian Constitution prohibits the employment of any child below 14 years of age in any factory or mine?

ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদে ১৪ বছৰৰ তলৰ যি কোনো শিশুকে কাৰখনা অথবা খনিত নিয়োগ কৰাটো নিষিদ্ধ কৰিছে ?

(Turn Over)

A25/588

(4)

2. Answer the following questions : $2 \times 5 = 10$

তলত দিয়া প্রশ্নোৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Why are the Fundamental Duties important for a citizen of India? Give two reasons.

তাৰত নাগৰিক এজনৰ বাবে মৌলিক কৰ্তব্যসমূহ কিয় শুক্তপূৰ্ণ? দুটা কাৰণ দিয়া।

(b) Mention two provisions of the Protection of Human Rights Act, 1993.

মানৱ অধিকাৰ সুৰক্ষা আইন, ১৯৯৩-ৰ দুটা বাৰষা উল্লেখ কৰা।

(c) Write two functions of the National Commission for Minorities.

‘বাণীয় সংখ্যালঘু আয়োগ’ৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

(d) Suggest two measures for eradication of terrorism in North-East India.

উত্তৰ-পূৰ্ব তাৰত সন্ত্রাসবাদ নিৰ্মূল কৰিবলৈ দুটা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।

(e) Who are considered to be the indigenous people in India?

ভাৰতবৰ্ষত কাক বিলঞ্চিয়া অধিবাসী হিচাপে গণ্য কৰা হয়?

A25/588

(Continued)

(5)

3. Write short notes on any four from the following : $5 \times 4 = 20$

তলত দিয়াৰোৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চৰু টোকা লিখা :

(a) National Commission for Scheduled Tribes

বাণীয় অনুসূচিত জনজাতি আয়োগ

(b) Narmada Bachao Movement

নৰ্মদা বচাও আন্দোলন

(c) National Commission for Women

বাণীয় মহিলা আয়োগ

(d) Rights of Indigenous People

বিলঞ্চিয়া লোকৰ অধিকাৰ

(e) The Convention on the Rights of the Child, 1989

শিশুৰ অধিকাৰৰ আচাৰবিধি, ১৯৮৯

(f) Terrorist activities and violation of Human Rights in North-East India

উত্তৰ-পূৰ্ব তাৰতত সন্ত্রাসবাদী কাৰ্যকলাপ আৰু মানৱ অধিকাৰৰ উলংঘন

A25/588

(Turn Over)

(6)

4. (a) Discuss the development of Human Rights in ancient India. 10

প্রাচীন ভারতবর্ষত মানব অধিকারৰ বিকাশ সম্পর্কে আলোচনা কৰা ।

Or/অথবা

Explain the various provisions of Human Rights incorporated in Part III of the Constitution of India.

ভাৰতীয় সংবিধানৰ তৃতীয় অধ্যায়ত সন্নিবিষ্ট মানব অধিকারৰ ব্যৱহাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা ।

(b) Discuss the powers and functions of the National Human Rights Commission. 10

বন্ধীয় মানব অধিকার আয়োগৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা ।

Or/অথবা

Examine the constitutional and legal measures taken in India to protect the rights of women.

ভাৰতবৰ্ষত নাৰীৰ অধিকাৰ সুৰক্ষাৰ বাবে প্ৰহণ কৰা সাংবিধানিক আৰু আইনগত ব্যৱহাসমূহ পৰীক্ষা কৰা ।

(7)

(c) Discuss the Chipko Movement as an environmental rights protection movement in India. 10

চিপকো আন্দোলনক ভাৰতবৰ্ষত এটা পৰিবেশৰ অধিকাৰ সুৰক্ষাৰ আন্দোলন হিচাপে আলোচনা কৰা ।

Or/অথবা

Explain the composition and functions of the National Commission for Scheduled Castes.

অনুসূচিত জাতিৰ বন্ধীয় আয়োগৰ গঠন আৰু কাৰ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা ।

(d) What does terrorism mean? Discuss the causes of terrorism in North-East India. 10

সন্ত্রাসবাদ মানে কি? উত্তৰ-পূৰ্ব ভাৰতত সন্ত্রাসবাদৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা ।

Or/অথবা

Discuss the constitutional and statutory provisions which safeguard the rights of children in India.

ভাৰতবৰ্ষত শিশুৰ অধিকাৰসমূহ সুৰক্ষিত কৰাৰ বাবে থকা সাংবিধানিক আৰু বিধিসম্মত ব্যৱহাসমূহ আলোচনা কৰা ।

★ ★ ★